

1. čtení – žalm 51

Hlavní čtení: Matouš 6,12-13 : A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. A nevydej nás v pokušení.

Dnes se po třetí budeme spolu zamýšlet nad modlitbou Páně, jak o ní v r. 1984 kázal Jiří Kabiček, farář naší církve v tehdejší Gottwaldově, dnešním Zlíně.

Dvě věci jsou důležité pro náš život, bez kterých se nemůžeme obejít: chléb, který každodenně jíme, a odpuštění Boží. O té první věci nepochybuje nikdo. Bez chleba se neobejdeme. O té druhé věci pochybují ti, kdo v Boha nevěří. Zdá se jim, že se dobře obejdou bez Božího odpuštění, že je nepotřebují.

Ale křesťané se každý den modlí: „**Odpusť nám naše viny.**“ Co tím vyjadřujeme? Slovo hřích, které nalézáme v Lukášově verzi Otčenáše, se ztrácí tam, kde člověk přestává v Bohu věřit. Neztrácí se však skutečnost hříchu, kterou si faráři nevymysleli. Ta tu je a trápí všechny lidi. To zlé se často vidí při těch druhých než při mně. Člověk dovede velice rafinovaně omlouvat svou vinu s poukazem na okolnosti a tak podobně. Věřící člověk má odvalu svůj hřích vyznat, ke své vině se přihlásit, a to je zřejmé ze žalmu 51, který jsme slyšeli v 1. čtení.

V Bibli se o hříchu planě nemluví, hřích se vyznává. Když se člověk dovede přiznat, že zhřešil, když uzná a vyzná, že zůstal Bohu i lidem něco dlužen, to je něco velikého, to je skutečný mezník na lidské cestě životem, Věřící člověk se modlí: „Odpusť nám naše viny“. Cítí totiž vinu vůči Bohu. Vůči tomu, který zná člověka lépe, než ho znají druzí lidé. Koří se před tím, který vidí až na dno našich srdcí. Bůh vidí naše skryté myšlenky, které nikomu neřekneme – a to často ze strachu. Kdybychom je totiž řekli, pak by lidé o nás možná ztratili iluzi a odvrátili by se od nás. Věřící člověk přináší Bohu všechno to, co ho trápí, v čem selhal, co už třeba ani nemůže napravit, a prosí o odpuštění, o milost. Odpuštění Boží je pak vždy něco zázračného, na co nemá člověk nárok, o co ale může prosit a z čeho se raduje. A pak může volat spolu se žalmistou: *Ty však, Panovníku, jsi Bůh slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný, věrný.* (Ž 86:15)

Ale jsou lidé bez víry, kteří jsou si vědomi, a někdy až chorobně, své viny, svého selhání, které je tlačí k zemi. Navštěvují psychologické poradny, užívají prášky a hledají někoho, kdo by z nich sňal břemena viny, břemena života plného komplexů, strachů a stresů. Touží po někom, kdo by vzal na sebe jejich vinu a dal jim sílu k novému začátku. Není to podvědomá touha po Ježíši Kristu, který jako beránek nese a snímá všechny naše hříchy? Nehledají tito lidé to, co je centrem každé naší bohoslužby? Totiž to, že jsme přijímáni Bohem takoví, jací jsme. Hřích a vina nemohou být smazány jako by se nic nestalo, jakoby o nic nešlo. Ale jsou odpuštěny pro Toho, který se za nás obětoval a šel za nás až na kříž.

„*A odpusť nám naše viny, jakož jsme i my odpustili těm, kdo se provinili proti nám.*“ Tak čteme v ekumenickém překladu, který respektuje nejstarší rukopisy původního textu. My to dnes máme lehce pozměněno: „*A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům*“ nás vede k tomu, abychom se radovali z Božího odpuštění. Je tak veliké, že v porovnání s tím jsou přestupky našich bližních vůči nám docela malé až malicherné. Ten veliký rozdíl, ten nepoměr, nám Ježíš ukazuje v podobenství o nemilosrdném služebníkovi. (Mt 18) Král odpustil jednomu svému služebníkovi obrovský dluh, který by nikdy nemohl splatit. A tento služebník pak nedovedl odpustit svému příteli a počkat s navrácením směšně malého dluhu v porovnání s tím, kolik mu bylo odpuštěno. Víme, jak to dopadlo. Král vzal svoji amnestii zpět a ten nemilosrdný služebník byl uvržen do žaláře a do smrti z něj nevyšel. Když umíme přijímat odpuštění Boží, máme také odpouštět svým bližním.

Odpuštění Boží je něco velkého. Předpokládá statečné a upřímné vyznání svého hříchu. Vyznat své hříchy, své chyby a provinění, to není žádná maličkost, ani to není projev slabosti. Naopak je v tom kus statečnosti, ve které je síla. Ten, kdo vyhostí ze svého srdce nenávisť a nechá se spoutat láskou, ten není slabý, ale silný člověk. Není to snadné a někdy na to naše lidské síly nestačí. Tam máme prosit našeho Pána o posilu a podporu.

A nevydej nás v pokušení (Matouš 6,13)

Jak kralický překlad, tak i nový ekumenický mluví o pokušení. Ale slovo pokušení v původním řeckém textu může znamenat také zkoušku či protivenství. Představa, že by Bůh mohl někoho pokoušet, to je svádět ke zlému, je pro biblického člověka nemyslitelná. Pán Bůh nás neuvádí do pokušení. Vysloveně to říká epistola Jakubova: „*Bůh nikoho nepokouší, každý, kdo je pokoušen, je pokoušen vlastní žádostivostí.*“ (Jk 1:13-14)

To je jistě pravda, kterou znovu prožíváme. Bůh nás vždy vede k dobrému. To zlé, které nás k sobě přitahuje, vychází z našeho srdce a z moci zla, která je v tomto světě. Tato moc na nás utočí jako pokušení. Existuje tajemství nepravosti, které nás zotročuje, takže často děláme to, co bychom nechtěli.

Prosba Otčenáše, kterou máme dnes před sebou, tedy může být přeložena také: „*Nevydej nás na pospas zkoušce.*“ Určitě se tím myslí všelijaké obyčejné zkoušky, kterými procházíme každý den a které mohou sloužit k přezkoušení a zocelení naší víry. Ale tím víc se myslí na zkoušky, ve kterých nám hrozí odpadnutí od Krista. Na zkoušky, na které naše lidské síly nestačí. Takové zkoušky hrozily prvním křesťanům, kteří byli pronásledováni v tehdejší římské říši. Víme, že ti, kteří chtěli zůstat Kristu věrni, museli být ochotni obětovat často i svůj život. Jistě to máme dnes snazší. Dnes nejde o oběť života, ale i my prožíváme velké zkoušky. Dostáváme se do situací, kdy věrnost Kristu znamená, že se budeme muset něčeho vzdát. I dnes přicházejí situace, kdy neobstojíme sami, kdy potřebujeme sílu shůry. Především na takové situace myslíme v prosbě Otčenáše.

Když se takto modlíme, vyjadřujeme pokorně, že jsme lidé křehcí a zranitelní. Křesťan není duchovní suverén, který by se s radostí vydával do nebezpečí, aby v něm vyzkoušel svou víru. Ano, byli i takoví křesťané, ale vždy na to doplatili. Vzpomeňme jen na Petra. Jak se holedbal, že bude Ježíše následovat až na kříž, že ho neopustí, i kdyby ho všichni opustili! A když přišla chvíle Ježíšova zatčení, došly mu síly a Ježíše třikrát zapřel. Proto, když se modlíme: „*Nevydej nás na pospas zkoušce,*“ pak prosíme, aby nás Bůh milostivě chránil. Aby nás chránil od těch situací a zkoušek, které by byly nad naše síly. A ve kterých bychom třeba neobstáli.

Křesťanu vždy sluší pokora a skromné smýšlení o sobě. Proto potřebujeme stále znovu prosit, abychom v rozhodující chvíli nezůstali sami, ale aby s námi byl dobrý Bůh.

Ale naše prosba mluví také o pokušení. „*Nevydej nás v pokušení*“. Ale když pokušení přijde, mám s ním zápasit. A ono přichází častěji, než je nám milé, a v různých převlecích – někdy v nápadně pestrém kostýmu, jindy zase potichoučku a nenápadně. Za jedním církevním otcem přišel jednou mladý křesťan a prosil ho o pomoc. Rád by se zbavil svých myšlenek, v nichž viděl pokušení. Ten církevní otec mu řekl: „*Milý bratře, aby ptáci létali nad tvou hlavou, tomu nezabráníš. Můžeš však zabránit tomu, že by si udělali ve tvých vlasech hnízdo.*“ Nemůžeme tedy zabránit tomu, aby přicházela pokušení, ale můžeme a máme s pokušením bojovat. K tomu nás vede Ježíš výzvou: „*Modlete se, abyste nevešli v pokušení.*“

Tato prosba naznačuje, jaký je náš život ve světě: je v něm plno pokušení a protivenství. V této prosbě neprosíme, aby všechno, co nás uvádí do pokušení, aby to Bůh zrušil. Vždyť se mi mohou stát pokušením i ty nejkrásnější věci života, krása lidského těla, velikost umění, napínavá sportovní hra, příjemný odpočinek po práci. Ale prosíme zde, abychom se nedostali do područí těchto věcí, abychom jimi nebyli přemoženi a zotročeni. Pokušení je něco osobního a každý je pokoušen něčím jiným. Každého tlačí bota někde jinde. Tady je modlitba velkou pomocí.

Ale jistě nestačí jen naše úsilí a naše modlitby. Musí nás držet Kristus. Tak to slyšíme ze známého Ježíšova slova Šimonu Petrovi: „*Šimone, Šimone, satan si vymínil tříbit vás jako pšenici. Ale já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula tvá víra.*“ (L 22:31-32)

To nás drží, abychom v náporech zla obstáli, abychom svůj život nezmařili, abychom neodešli od Krista. Neuved' nás v pokušení - nevydej nás na pospas zkoušce. Naopak: Vysvobod' nás, Pane, od zlého. Amen.